



## Journal of Recreation and Tourism Research

Journal home page: [www.jrtr.org](http://www.jrtr.org)

ISSN:2148-5321

### TURİZM LİSANS EĞİTİMİ ALAN ÖĞRENCİLERİN ANİMATÖRLÜK MESLEĞİNE YÖNELİK TUTUMLARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Hakan ÇETİNER<sup>a</sup>

Özgür YAYLA<sup>b</sup>

<sup>a</sup>Gazi Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Ankara, Türkiye (hakan@gazi.edu.tr)

<sup>b</sup>Gazi Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Ankara, Türkiye (ozguryayla@gazi.edu.tr)

---

#### ARTICLE HISTORY

---

##### **Received:**

18.05.2017

---

##### **Accepted:**

25.08.2017

---

##### **Anahtar Kelimeler:**

Animatörlük  
Turizm eğitimi  
Turizm işletmeleri

---

##### **Keywords:**

Animations  
Tourism education  
Tourism enterprises

---

#### ÖZ

Bu araştırmanın amacı turizm sektörünün en önemli departmanlarından birisi olan animasyon departmanına yönelik turizm eğitimi alan öğrencilerin bakış açılarının belirlenmesi ve departmana ilişkin tutumların demografik değişkenlere göre farklılığının incelenmesidir. Bu amaçtan hareketle, Gazi Üniversitesi Turizm Fakültesinin farklı bölümlerinde ve sınıflarında okuyan 846 öğrenci üzerinde anket uygulaması gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler betimleyici analizler, t testi ve ANOVA testleri kullanılarak yorumlanmıştır. Söz konusu analizler sonucunda araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir bölümünün animatörlük mesleğine yönelik tutumlarının olumsuz olduğu ve animatörlük mesleğine yönelik tutumun yaşa, bölümlere, sınıflara ve staj yapma durumlarına göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

---

#### ABSTRACT

The aim of this research is to determine the perspectives of the students who are interested in tourism education for the animation department which is one of the most important departments of the tourism sector and to examine the difference of the attitudes of the department according to the demographic variables. Starting from this aim, a questionnaire was applied to 846 students who were studying in different departments and classes of Gazi University Tourism Faculty. The obtained data were interpreted using descriptive analyzes, t test and ANOVA tests. As a result of these analyzes, it has been determined that the majority of the students who participated in the research have negative attitudes towards the animator's profession and that the attitude towards the animator profession differs according to age, departments, classes and internship status.

---

\*Sorumlu Yazar: Hakan ÇETİNER

E posta: [hakan@gazi.edu.tr](mailto:hakan@gazi.edu.tr)

## GİRİŞ

Türkiye’de turizm olgusu son dönemlerde deniz, kum ve güneş merkezli bir yapıya evrilerek, dinlenme ve eğlenme ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla seyahat eden turistlerin tercih ettikleri bir yapıya bürünmüştür. Bu yapı özellikle konaklama işletmelerinin sunmuş olduğu hizmetlerin niteliklerinde ve çeşitliliğinde farklılıklara gitmelerini zorunlu kılmıştır. Tatillerinin büyük çoğunluğunu otellerde geçiren turistler, tercih edecekleri konaklama işletmelerinin yiyecek-içecek ve oda imkanlarından daha ziyade sundukları farklı hizmet unsurları ile fark yaratmalarını beklemektedirler. Bu durum artan rekabet koşullarının daha acımasız bir noktaya sürüklenmesini ve işletmelerin rekabet avantajı sağlamak için farklı hizmet unsurlarını sunmalarını zorunlu kılmaktadır. Bu bağlamda turistik ürüne çeşitlilik, cazibe ve faydalılık gibi özellikler katan animasyon hizmetlerinin önemi son zamanlarda daha fazla anlaşılır olmuştur.

Kıyı bölgelerinde hizmet gösteren konaklama işletmelerinin hemen hemen hepsi ya bünyelerinde bir animasyon departmanı oluşturmak ya da dış kaynak kullanımı ile bu açıklarını gidermek amacıyla konuklarına animasyon etkinlikleri sunmakta ve konuklarının tatilleri boyunca hoşça vakit geçirerek sıkılmalarının önüne geçmeyi amaçlamaktadır. Animasyon etkinliklerinin turiste yönelik bu faydalarının yanı sıra sektöre ve işletmeye sağladığı katkıların son dönemlerde daha iyi anlaşılması ile işletmelerin bir yardımcı hizmet unsuru olarak animasyon etkinliklerini sunması yeterli olmamakta; nitelikli, fark yaratan animasyon etkinliklerine duyulan ihtiyaç daha çok ön plana çıkmaktadır. Bu bağlamda sektörde nitelikli iş gücü ihtiyacı daha fazla hissedilmektedir. Oda satışlarındaki artışın ve olumlu firma imajının sağlanması, konaklama süresinin uzatılması, destinasyon ile işletmenin tekrar tercih edilmesi gibi tesise ve sektöre yönelik hedeflenen faydalar ancak nitelikli animasyon ekibi ile sunulan etkinlikler ile mümkün olacaktır. Bu bağlamda konuk profillerinin göz önünde bulundurulduğu, beklenti ve ihtiyaçlara cevap veren animasyon programları ve bu programları hayata geçiren animasyon personelinin niteliği işletmelere rekabet avantajı sağlayacaktır.

Günümüzde animasyon hizmetlerinin öneminin daha da iyi anlaşılması hem orta öğretim düzeyinde hem de yükseköğretim düzeyinde animasyon departmanına yönelik eğitimi iş gören eksiğini gidermeye yönelik çalışmalara hız verilmiştir. Mesleki ve teknik liselerde eğlence hizmetleri alanı adında yeni bölümler ve bu bölümlerin çocuk animatörlüğü ve animatörlük dalları öğrenci almaya başlamıştır. Meslek yüksek okullarında seyahat ve eğlence hizmetleri bölümlerinde turizm animasyonu programları ile lisans düzeyinde turizm fakültelerinde rekreasyon yönetimi bölümleri sektörün ihtiyaç duyduğu kalifiye kadroları yetiştirmeye devam etmektedir.

Önemli olan diğer bir husus ise turizm eğitimi alanların sektörde ve özellikle animasyon departmanında çalışmaya bakış açılarıdır. Bu çalışma bu soruya cevap bulmak için turizm eğitimi alan öğrencilerin animatörlük mesleğine tutumlarını ortaya koymak amacıyla hazırlanmıştır. İlgili alan yazın incelendiğinde Türkiye’de turizm eğitimi alan öğrenciler ile ilgili benzer amaca yönelik farklı çalışmalar olmuş olsa bile animasyon departmanı ve animatörlük mesleği özelinde az sayıda çalışmanın bulunmuş olması bu araştırmayı değerli kılmaktadır.

## Literatür Taraması

Aktif hale gelme, canlanma, aktif bir yaşam sunma anlamı yanında, canlandırma ve yenileme anlamına gelen “rekreasyon” kavramını da içeren animasyon, turistlerin hoşça vakit geçirmelerini sağlamak amacıyla yapılan her türlü canlandırma faaliyetlerini içeren turistik boş zaman değerlendirme etkinlikleridir (Glinia, Costa & Drakou, 2004; Hazar, 2014). Otel işletmeleri tarafından yardımcı servis niteliğinde sunulan animasyon etkinlikleri, turistlere tatilleri boyunca başka turistlerle etkileşim ve iletişim fırsatları veren, yenilenme, memnuniyet ve eğlenme imkanları sunan otel işletmelerinin özel bir fonksiyonu olarak turistlerin tatillerini zevkli bir hal aldırarak duruma getiren, ilginç kılmaya yarayan her şeyi kapsamaktadır (Glinia, Lytras & Maras, 2004; Gökdeniz ve Dinç, 2000). Animasyon aktiviteleri turistlerin kalış içeriklerini zenginleştirmek, turistik ürüne çeşitlilik, cazibe ve faydalılık katmak için otel işletmeleri tarafından planlanan, organize edilen, yönlendirilen, işletmeye yönelik olarak ve turistlere hissettirilmeden denetlenen, turistlerin gönüllü olarak katıldıkları doyum sağlayıcı turistik rekreasyon etkinlikleridir. Animasyonu diğer turistik rekreasyon etkinliklerinden ayıran en önemli özelliği eğlendirici ve canlandırıcı nitelikte olması ile animatörler tarafından yürütülen aktiviteler olmasıdır. Animatörler tarafından her hangi bir yönlendirme yapılmadan turistlerin katılmış oldukları aktiviteler rekreasyondur. Animatörler tarafından konuklar için düzenlenen zamanlı ve programlanmış rekreasyon aktiviteleri ise animasyon kapsamına girmektedir (Tekin, 2004; Hazar, 2014). Bu bağlamda

animasyon etkinlikleri sırasında turistlere rehberlik eden, animasyon etkinliklerini uygulamaya koymaktan sorumlu olan animatör, animasyonun en hayati bileşenlerinden biridir.

Animatör, misafirlerin tatilleri esnasında eğlenceli vakit geçirebilmeleri için çocuk, genç ve yetişkinlere yönelik çeşitli aktiviteler planlayarak uygulayabilen ve bu aktivitelere uygun gerekli araç ve gereçleri hazırlayıp bakımını yapabilen kişi olarak tanımlanmaktadır. Animatörlerin en önemli rolü; misafirlerin, düzenlenen faaliyetlere katılımını sağlayabilmektir (Erdem, 2010:1087). Bununla birlikte animatörün sorumlulukları yalnızca rekreasyon faaliyetlerini sunmakla sınırlı değildir. Boş zamanların organizasyonu, akşam programları ve şovları yönetmek, animasyon programları oluşturmak, otel ve turistik mekânlarda konuklara bilgi vermek, animasyon programları hakkında misafirlere danışmanlık yapmak ve konuklara uygun program seçimi ile yardımcı olmak da animatörlerin görev ve sorumlulukları dâhilindedir. Ayrıca animatörler farklı durumlarda konukları desteklemeli ve onlara sanat veya spor etkinlikleri yapmaları için ilham kaynağı da olmalıdır (Rokicka-Hebel, Ziolkowska ve Patyna, 2016).

Özellikle kıyı bölgelerinde faaliyet gösteren ve uzun konaklama sürelerinin olduğu otel işletmeleri konuklarının sıkılmadan tatillerini geçirmelerini sağlamak amacıyla animasyon etkinliklerine ayrı bir önem vermektedirler. Hem konuklarının tatilleri dışındaki olağan hayatlarında gerçekleştirdikleri aktiviteleri tatilleri boyunca da devam ettirmelerini sağlamak hem de alışılmış yaşamları dışında onlara farklı deneyimler sunacak alışılmamış yaşam etkinlikleri sunmak amacıyla programlarında çok çeşitli animasyon aktivitelerine yer vermektedirler. Alternatif etkinlik çeşitliliğinin fazlalığı konuk açısından memnuniyet verici bir durum iken otel işletmeleri açısından ek bir maliyet unsuru olarak dikkat çekmektedir. Animatör sayısının artmasının dışında, etkinlik çeşitliliği farklı alanlarda da uzmanlık gerektiren bir durum ortaya koymaktadır. Bu bağlamda farklı özelliklere ve yeteneklere sahip nitelikli animatör eksikliği sektörde fazlasıyla hissedilmektedir.

Animasyon etkinliklerinin farklı yapıları farklı animatör çeşitliliğini de ortaya çıkarmaktadır. Sotiriadis (2014) yaş grupları, aktivitelerin gerçekleştirildiği alanlar (açık ve kapalı alan) ve katılımcıların katılım durumları (aktif ve pasif) olarak animasyon etkinliklerinin çeşitlendirirken ana pazar bölümlenmesinin “çocuklar ve yetişkinler” olarak iki unsuru olduğunu ifade etmektedir. Bu yaklaşımdan hareketle animatörleri yükledikleri role ve gerçekleştirilen animasyon etkinliklerinin biçimine göre;

- Çocuk Animatörleri - En genç katılımcılara hitap eden animatörlerdir.
- Spor Animatörleri - Daha çok genç katılımcılara yönelik yapılan etkinliklerde ve spor animasyonlarında görevli uzman animatörlerdir.
- Şov Animatörleri - Sanatsal gösteri, şov ve kabarelerden sorumlu animatörlerdir.
- Çok Yönlü Animatörler - Animasyondaki belirtilen bütün rollerden her birini gerçekleştirebilen, turizm sektöründe en fazla ihtiyaç duyulan profesyonel animatörlerdir (Rokicka-Hebel, Ziolkowska ve Patyna, 2016:159).

Animasyon etkinliklerinde başarı animatörlerin yetenek ve özelliklerine bağlı olup, bunların istihdam edilmesi özel bir ihtimam gerektirmektedir. Animatör lider, eğitmen, organizatör ve aktivatör olmalıdır. Buna ek olarak, animatör konukları birbirine entegre edecek bir atmosfer yaratmaya çalışmalıdır. Animasyonun önemli bir parçası olan aktivite koordinatörleri ve yöneticileri, animatörlerle birlikte animasyon planını ve programını hazırlamalıdır. Etkinlik koordinatörleri ve animasyon personeli, tesisin genel amaç ve hedeflerine ulaşmak için mesleki bilgilerini çağdaş ekipmanlarla birleştirmelidir. Tatil yerlerinde animasyon personelinin istihdam edilmesi geçici ya da sürekli statüde olmaktadır. Personel ayrıca misafirperverlik, zihniyet, yabancı dil, iyi iletişim becerileri, animasyonun teorik ve pratik bilgisi, yeni durumlara uyum ve analiz yeteneği, bölgenin kültürü hakkında bilgi sahibi olmak gibi bazı belirli, temel özelliklere sahip olmalıdır. Liderlik ilkelerini bilip etkili olmalıdır (Tekin, 2004:319).

**Animatör**

Yürütücü	Ev Sahibi
Organizatör	Temsilci
Evrensel	Bilgilendirici
Uzman	Sohbet ortağı
Aktif bir konuk	Dost

**Şekil 1. Animatörlerin rollerinin şematik gösterimi. Finger ve Benoit (1988)**

Tanımdan ve animatörün sorumluluklarından da anlaşılacağı üzere animatörlük beceri ve aktif katılım gerektiren bir meslek grubudur. Mesleki profili yerine getirmek için animatörlük temel özelliklerine ve literatürde yer alan teorik konulara sahip olmak gerekmektedir. Bu bağlamda animatörlük mesleği nitelikli iş gereği önemli bir mesleki eğitim neticesinde elde edilebilecek bir meslek grubu olarak ortaya çıkmaktadır.

Winiarski (2001) turizm ve rekreasyon alanlarındaki eğitimin bu meslek için en önemli kaynak olduğunu, turizm ve rekreasyon bölümlerinden mezun olan her öğrencinin konuşma ve iletişim yeteneklerini geliştirerek kendi tarzını ortaya çıkarmak suretiyle animatör olarak çalışabileceklerini belirtmektedir. Deliverska (2013)'nın Bulgaristan'da spor animatörlerinin eğitim profillerini belirlemeye yönelik yaptığı çalışmada animatörlerin en yaygın eğitim durumlarının %50 ile turizm olması bunun göstergelerindedir (Rokicka-Hebel, Ziolkowska ve Patyna, 2016:165). Turizm eğitimi alan kişiler animatörlük mesleğinde beklenen nitelikli iş gücünün en önemli kaynağıdır. Yerli animatör pazarını etkinleştirmenin ilk adımı olarak da beden eğitimi ve spor yüksek okulları ile turizm okullarından mezunlar için yoğun animatörlük kursları oluşturmaktır. Göz önüne alınması gereken diğer bir husus da eğitimcilerin animasyon eğitimleridir. İşin niteliğinden dolayı eğitimci ve öğretmenler ilgili konularda pratik deneyim sahibi olmalıdır. Sektörün ihtiyaç duyduğu nitelikli iş gücü sektörün gereksinimlerini de göz önünde bulundurmak suretiyle sağlanabilecektir (Crompton ve Mackay, 1989; Edginton vd., 1992).

Sektörün ihtiyaç duyduğu nitelikli insan kaynağının turizm eğitimi alan çalışanlar olduğu aşikârdır. Ancak yapılan çalışmalar animasyon departmanında çalışanların turizm eğitimi konusunda yeterli dereceye sahip olmadıklarını ortaya koymaktadır. Ege bölgesinde faaliyet gösteren konaklama işletmelerinin animasyon departmanında çalışanların yükseköğretim düzeyinde olanlarının %63'ü turizm alanında eğitim almamış kişilerden oluşmaktadır. Lise düzeyinde çalışanların ise yalnızca %7'si turizm ve otelcilik lisesi mezunudur. (Koçak, 2001:68) Animasyon personelinin turizm eğitimi almamış olması probleminin de eklenmesini nitelikli animasyon etkinliklerinin önündeki en büyük engel olduğu söylenebilir. Animasyon departmanının turizm eğitimi alan kişilerin en az tercih ettikleri ve çalıştıkları departman olduğu yapılan çalışmalarda ortaya konulmuştur (Orhan, 2015; Cömert, 2014). Tahtaloğlu (2012)'nin turizm eğitimi almakta olan öğrencilerin kariyer planlamalarına ilişkin görüşlerinin incelenmesine yönelik yapmış olduğu çalışmada öğrencilerin mezun olduktan sonra çalışmak istedikleri bölümler arasında animasyon % 2.4'lük oranı ile en az tercih edilen ikinci bölüm olmuştur.

Turizm eğitimi alan kişilerin mesleki tutumları ve sektöre yönelik bakış açılarını ortaya koymak amacıyla yapılan pek çok çalışma göstermektedir ki (Kuşluyan ve Kuşluyan, 2000; Cömert, 2014; Zengin, Şen ve Taşar, 2011; Çimen, 2014; Özdemir, Aktaş ve Altıntaş, 2005; Demir ve Demir, 2015; Atay ve Yıldırım, 2008; Aktaş ve Tarcan, 2002; Aksu ve Köksal, 2005; Birdir, 2002; Duricek ve Cynarski, 2017; Jakovlev, vd., 2014; Karaman, vd., 2016) konaklama işletmeleri animasyon aktivitelerini, özellikle son yıllara kadar formasyonu ve deneyimi olmayan elemanlarla gerçekleştirmeye çalışmışlardır. Nitelikli animasyon personelinin zorunluluğu ya anlaşılammış ya da konuya gereken önem verilmemiştir. Animatörlerin eğitimi ile ilgili yapılanlar son derece yetersiz olup yetişmiş animatörlerse iş bulmak konusunda çeşitli güçlüklerle karşılaşmaktadır (Koçak, 2001:65).

**Araştırmanın Amacı**

Bir sektöre verilen önemin artması o sektörde istihdam edilecek olan nitelikli personel ihtiyacını da arttırmaktadır. Türkiye'de özellikle en önemli sektörlerin başında gelen turizm sektöründe istihdam edilmek üzere 2009 yılından itibaren 4 yıllık turizm eğitimi veren fakülteler açılmış ve sektörün ihtiyaç duyduğu tüm

bölmelere personel yetiştirilmeye başlanmıştır. Turizm sektörü sunmuş olduğu iş ve kariyer fırsatları nedeniyle özellikle turizm sektörüne önem veren ülkelerde insanları bu sektörde çalışmaya iterken (Leiper, 1999:605), diğer taraftan zorlu çalışma koşulları gibi nedenlerle çalışanların farklı sektörlerle kaymasına da sebebiyet vermektedir (Erdem, 2010:1089; Koyuncu, 2000). Turizm eğitime yönelik yapılan çalışmalarda öğrencilerin genel olarak okudukları bölümden pişman oldukları ve geleceğe yönelik kaygılarının fazla olduğu (Kuşlivan ve Kuşlivan, 2000; Baltacı vd., 2012) görülmektedir. Turizm sektörünün en önemli departmanlarından birisi olan animasyon departmanına yönelik turizm eğitimi alan öğrencilerin bakış açılarının belirlenmesi ve departmana ilişkin tutumların demografik değişkenlere göre farklılığının incelenmesi çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Bu amaçtan hareketle lisans düzeyinde turizm eğitimi alan öğrencilerin animatörlük mesleğine bakış açıları nelerdir? sorusu çalışmanın temel araştırma sorusu olarak belirlenmiş ve bu temel amaç ışığında aşağıdaki hipotezler oluşturulmuştur:

H1: Araştırmaya katılan öğrencilerin animatörlük mesleğine yönelik tutumları cinsiyete göre farklılık göstermektedir.

H2: Araştırmaya katılan öğrencilerin animatörlük mesleğine yönelik tutumları yaşa göre farklılık göstermektedir.

H3: Araştırmaya katılan öğrencilerin animatörlük mesleğine yönelik tutumları okudukları bölümlere göre farklılık göstermektedir.

H4: Araştırmaya katılan öğrencilerin animatörlük mesleğine yönelik tutumları okudukları sınıfa göre farklılık göstermektedir.

H5: Araştırmaya katılan öğrencilerin animatörlük mesleğine yönelik tutumları staj durumlarına göre farklılık göstermektedir.

### **Araştırmanın Yöntemi**

#### **Evren Örneklem**

Araştırma amacına bağlı olarak araştırma evrenini turizm fakültesinde okuyan öğrenciler oluşturmaktadır. Türkiye’de turizm fakülteleri içerisinde ilk olarak dört bölüme öğrenci kabul eden ve 2017 yılı itibari ile dört bölümden tek mezun veren fakültenin Gazi Üniversitesi Turizm Fakültesi olduğu tespit edilmiştir. Bu sebeple araştırma Gazi Üniversitesi ile sınırlı tutulmuştur. Araştırmada öğrencilerin turizm sektöründe animatörlük mesleğine yönelik algılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. 2017 yılı Nisan-Mayıs ayları arasında yapılan araştırmada kolayda örnekleme yöntemi kullanılmış ve toplamda 846 öğrenciye anket uygulanmıştır.

#### **Veri Toplama Tekniği**

Araştırmada anket tekniğinden faydalanılmıştır. Anket iki bölümden oluşmaktadır. Anketin birinci bölümünde öğrencilerin demografik özelliklerini belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır. Anketin ikinci bölümünde ise öğrencilerin animatörlük mesleğine yönelik bakış açılarını belirlemek amacıyla ilgili literatür incelenerek 23 ifadeli ölçek kullanılmıştır (Erdem, 2010; Yılmaz, 2011). Öğrencilerin söz konusu araştırmaya ilişkin algılarının tespit edilebilmesi amacıyla, beşli likert tipi dereceleme ölçeği kullanılmıştır. Bu derecelendirme, ‘kesinlikle katılmıyorum’, ‘katılmıyorum’, ‘orta derecede katılıyorum’, ‘katılıyorum’ ve ‘kesinlikle katılıyorum’ şeklinde değerlendirilmiştir.

#### **Verilerin Analizi**

Elde edilen veriler SPSS 19TR paket programına aktarılarak analiz edilmiş, değişken yapısına dayalı olarak frekans tablolarından faydalanılmıştır. Değişkenler arasındaki farklılıklar t testi ve ANOVA testi ile ölçülmüştür.

**BULGULAR**

**Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı (n:846)**

	<b>Demografik Değişkenler</b>	<b>n</b>	<b>%</b>
<b>Cinsiyet</b>	Erkek	390	46,1
	Kadın	456	53,9
<b>Yaş</b>	18-21	465	55,0
	22-25	350	41,4
	26 yaş e üstü	31	3,7
<b>Bölüm</b>	Gastronomi ve Mutfak Sanatları	84	9,9
	Rekreasyon Yönetimi	214	25,3
	Seyahat İşletmeciliği ve Turizm Rehberliği	266	31,4
	Turizm İşletmeciliği	282	33,3
<b>Sınıf</b>	1.sınıf	253	29,9
	2.sınıf	153	18,1
	3.sınıf	175	20,7
	4.sınıf	179	21,2
	5.sınıf ve üzeri	86	10,2
<b>Staj Yapma Durumu</b>	Evet	358	42,3
	Hayır	488	57,7

Araştırmaya katılan 846 öğrencinin % 46'sı erkek ve % 54'ü kadındır. % 55'i 18-21, % 41'i 22-25 ve % 4'ü 26 yaş ve üstü yaş aralığına sahiptir. Okudukları bölümler incelendiğinde ise araştırmaya katılan öğrencilerin, % 33'ü Turizm işletmeciliği, % 31'i Seyahat İşletmeciliği ve Turizm Rehberliği, % 25'i Rekreasyon Yönetimi ve % 10'u Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümlerinde okumaktadır. Ayrıca öğrencilerin % 30'u birinci sınıfta öğrenim görmekte iken, % 18'i ikinci sınıf, % 21'i üçüncü sınıf ve % 21'i dördüncü sınıfta öğrenim görmektedir. Araştırma anketini cevaplayan öğrencilerin % 10'u ise uzatmalı öğrencilerden oluşmaktadır. Staj yapma durumları göz önünde bulundurulduğunda ise öğrencilerin % 42'si zorunlu yaz stajlarını gerçekleştirdiği görülmektedir.

**Tablo 2.Öğrencilerin Animatörlük Mesleğine Bakış Açıları (n:846)**

<b>İfade</b>	<b>Ortalama</b>	<b>S.S.</b>
Animatörlerin çalışma saatleri çok uzundur.	3,21	1,06
Animatörlerin çalışma ortamı streslidir.	2,88	1,15
Animatörlerin işleri çok yorucudur.	3,34	1,16
Animatörlük genelde sıkıcı bir meslektir.	2,08	1,15
Animatörlük mesleğini sürekliliği olan (sezonluk olmayan) güvenli bir iş olarak görmüyorum	3,35	1,25
Animatörlük mesleğini ilginç buluyorum.	3,28	1,17
Animatörlerin çalışma saatleri düzenli bir yaşam için uygun değildir.	3,44	1,20
Tempolu iş ortamında çalışmayı sevmem.	2,57	1,25

Animatörlerin yaptığı birçok işin, kendi kişilik ve yeteneğimle uyduğuna sanmıyorum.	2,84	1,23
Fiziksel özelliklerimin animatörlük yapmaya uygun olduğunu düşünmüyorum	2,60	1,27
Üniversitede almış olduğum teorik dersler, animatör olabilmek için yeterlidir	2,40	1,21
Üniversitemde almış olduğum yabancı dil eğitimi, animatör olabilmek için yeterlidir.	2,19	1,26
İki yıllık üniversitelerin ve bakanlık kurslarının, sektörde iş bulma açısından bizi engellediğini düşünüyorum	3,30	1,26
Animatör olarak çalışmak istediğimi söylesem, ailem ve arkadaşlarım bu durumdan gurur duyar.	2,65	1,15
Animatörlük toplumsal çevrede saygınlığı olan bir meslektir.	2,56	1,14
Anne babalar, genelde kızlarının /oğullarının animatörlük yapan birisiyle evlenmesini istemezler.	3,15	1,33
Bazen çevreme animatörlük yapmak istediğimi söylemeye çekiniyorum.	2,51	1,25
Mezun olunca animatörlük yapacağımı sanmıyorum.	3,36	1,35
Arkadaş ve akrabalarım animatör olmasını öneririm, çünkü bu bölümün bir parçası olmak çok güzeldir.	2,75	1,16
Bir kariyer alanı olarak animatörlük mesleğinin seçilmesi büyük bir hatadır.	2,78	1,17
Genelde animatörlük yapmanın avantajlarının dezavantajlarından daha fazla olduğunu düşünüyorum.	2,85	1,04
Animatörlerin maaş dışındaki ek gelirleri (prim, ikramiye, tatil, yiyecek içecek, ulaşım, konaklama vb.) yetersizdir.	3,16	1,12
Uzun çalışma saatleri ve iş yükleri hesaba katıldığında, animatörlerin ücretlerinin düşük olduğunu düşünüyorum.	3,37	1,13

Öğrencilerin animatörlük mesleğine yönelik tutumlarına yönelik ifadeler incelenmiş ve bu ifadelere ilişkin ortalamalar Tablo 2'deki gösterildiği şekilde tespit edilmiştir. İfadelere ilişkin ortalamalar incelendiğinde genel olarak araştırma anketine katılan öğrencilerin animatörlük mesleğine yönelik bakış açılarının olumsuz olduğu söylenebilir. Tablo 2 incelendiğinde öğrenciler animatörlerin çalışma saatlerinin uzun ve yorucu olduğunu, animatörlük mesleğini güvenli bir iş olarak görmedikleri, mesleğin düzenli bir yaşam için uygun olmadığını, düşük ücretle çalıştırıldıklarını düşünmekte ve büyük oranda öğrencinin mezun olduklarında animatörlük mesleği ile ilgilenmeyecekleri tespit edilmiştir. Öte yandan animatörlük mesleğini öğrenciler kısmen sıkıcı ve stresli bir meslek olarak görmemekte, üniversitede aldığı dersleri mesleğin öğrenimi için yetersiz görmektedir.

**Tablo 3. Öğrencilerin Cinsiyetleri ile Animatörlük Mesleğine Yönelik Tutumları Arasındaki Farklılığın İncelenmesi (n:846)**

	Grup İstatistiği			Test İstatistiği		
	n	Ortalama	Standart Sapma	t	Srb. Der.	P
<b>Erkek</b>	390	2,91	0,48	,955	844	0,344
<b>Kadın</b>	456	2,88	0,43			

Ankete katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre animatörlük mesleğine yönelik tutumlarının farklılık gösterip göstermediğini incelemek üzere iki bağımsız t testi uygulanmış ve sonuçları Tablo 3'te verilmiştir. Bu sonuca göre 0,344 önem düzeyi ile  $H_1$  hipotezi reddedilmiştir. Bir diğer ifade ile öğrencilerin cinsiyetleri ile animatörlük mesleğine yönelik tutumları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık yoktur ( $p>0,05$ ).

**Tablo 4. Öğrencilerin Yaşları ile Animatörlük Mesleğine Yönelik Tutumları Arasındaki Farklılığın İncelenmesi (n:846)**

	Grup İstatistiği			Test İstatistiği		
	n	Ortalama	Standart Sapma	F	Srb. Der.	P değeri
18-21 yaş	465	2,86	0,44	3,290	2	0,038*
22-25 yaş	350	2,94	0,46			
26 yaş ve üstü	31	2,95	0,53			

Ankete katılan öğrencilerin yaşlarına göre animatörlük mesleğine yönelik tutumlarının farklılık gösterip göstermediğini incelemek üzere tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi uygulanmış ve sonuçları Tablo 4'te verilmiştir. Bu sonuca göre 0,038 önem düzeyi ile  $H_2$  hipotezi kabul edilmiştir. Bir diğer ifade ile öğrencilerin yaşları ile animatörlük mesleğine yönelik tutumları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık vardır ( $p<0,05$ ).

Ayrıca araştırmaya katılan öğrencilerin animatörlük mesleğine yönelik tutumlarını ölçmeye ilişkin verdikleri cevapların ortalamaları incelendiğinde öğrencilerin yaşları arttıkça mesleğe yönelik bakış açılarının da olumlu yönde değiştiği söylenebilir (18-21 yaş, ifade ort:2,86; 22-25 yaş, ifade ort:2,94; 26 yaş ve üstü, ifade ort:2,95).

**Tablo 5. Öğrencilerin Okudukları Bölümler ile Animatörlük Mesleğine Yönelik Tutumları Arasındaki Farklılığın İncelenmesi (n:846)**

	Grup İstatistiği			Test İstatistiği		
	n	Ortalama	Standart Sapma	F	Srb. Der.	P değeri
Gastronomi ve Mutfak Sanatları	84	2,44	0,17	,691	3	0,047*
Rekreasyon Yönetimi	214	2,92	0,22			
Seyahat İşletmeciliği ve Turizm Rehberliği	266	2,76	0,12			
Turizm İşletmeciliği	282	2,90	0,19			

Ankete katılan öğrencilerin bölümlerine göre animatörlük mesleğine yönelik tutumlarının farklılık gösterip göstermediğini incelemek üzere tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi uygulanmış ve sonuçları Tablo 5'te verilmiştir. Bu sonuca göre 0,047 önem düzeyi ile  $H_3$  hipotezi kabul edilmiştir. Bir diğer ifade ile öğrencilerin okudukları bölümler ile animatörlük mesleğine yönelik tutumları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık vardır ( $p<0,05$ ).

Ayrıca araştırmaya katılan öğrencilerin animatörlük mesleğine yönelik tutumlarını ölçmeye ilişkin verdikleri cevapların ortalamaları incelendiğinde Rekreasyon Yönetimi bölümünde okuyan öğrencilerin algıları diğer bölümlerde okuyan öğrencilerin algılarına göre daha olumlu olduğu tespit edilmiştir (Rekreasyon Yönetimi ifade ort: 2,92).



**Tablo 6. Öğrencilerin Okudukları Sınıflar ile Animatörlük Mesleğine Yönelik Tutumları Arasındaki Farklılığın İncelenmesi (n:846)**

	Grup İstatistiği			Test İstatistiği		
	n	Ortalama	Standart Sapma	F	Srb. Der.	P değeri
<b>Birinci sınıf</b>	253	2,80	0,43	5,544	4	0,000*
<b>İkinci sınıf</b>	153	2,87	0,39			
<b>Üçüncü sınıf</b>	175	2,94	0,48			
<b>Dördüncü sınıf</b>	179	2,95	0,46			
<b>Beşinci sınıf ve üzeri</b>	86	3,02	0,50			

Ankete katılan öğrencilerin sınıflarına göre animatörlük mesleğine yönelik tutumlarının farklılık gösterip göstermediğini incelemek üzere tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi uygulanmış ve sonuçları Tablo 6'da verilmiştir. Bu sonuca göre 0,000 önem düzeyi ile H4 hipotezi kabul edilmiştir. Bir diğer ifade ile öğrencilerin okudukları sınıflar ile animatörlük mesleğine yönelik tutumları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık vardır ( $p<0,05$ ).

Ayrıca Tablo 6 incelendiğinde sınıflar ile animatörlük mesleğine yönelik tutum arasında doğru yönde bir ilişki olduğu görülmektedir. Birinci sınıfta okuyan öğrencilerin tutumları daha olumsuzken (ifade ort:2,80), mezun olmaya yaklaşan öğrencilerin ise tutumlarının olumluya doğru değiştiğini söylemek mümkündür.

**Tablo 7. Öğrencilerin Staj Yapma Durumları ile Animatörlük Mesleğine Yönelik Tutumları Arasındaki Farklılığın İncelenmesi (n:846)**

	Grup İstatistiği			Test İstatistiği		
	n	Ortalama	Standart Sapma	t	Srb. Der.	P
<b>Evet</b>	358	2,94	0,47	2,367	844	0,018*
<b>Hayır</b>	488	2,86	0,44			

Ankete katılan öğrencilerin staj yapma durumlarına göre animatörlük mesleğine yönelik tutumlarının farklılık gösterip göstermediğini incelemek üzere iki bağımsız t testi uygulanmış ve sonuçları Tablo 7'de verilmiştir. Bu sonuca göre 0,018 önem düzeyi ile H<sub>5</sub> hipotezi kabul edilmiştir. Bir diğer ifade ile öğrencilerin staj yapma durumları ile animatörlük mesleğine yönelik tutumları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık vardır ( $p<0,05$ ). Tablo 7 incelendiğinde zorunlu yaz stajını gerçekleştirmiş öğrencilerin (ifade ort:2,94) henüz staj yapmamış ve sektörel deneyimi olmayan öğrencilere (ifade ort:2,86) göre algılarının daha olumlu olduğu söylenebilir.

## SONUÇ VE ÖNERİLER

Turizm sektörünün içinde bulunulan yüzyılda ulaştığı boyutlar, uluslararası alanda büyük bir rekabetin oluşmasına sebep olmuş ve hem turistik destinasyonlar hem de söz konusu destinasyonlarda bulunan konaklama işletmelerinin hizmetlerini daha kaliteli ve çeşitlendirerek sunmaları zorunlu hale gelmiştir. Bu noktada, gerek turizm gerekse konaklama işletmelerinin en önemli unsurlarından biri olan animasyon hizmetlerinin turizm talebinin beklentileri yönünde mesleki açıdan yeterli, alanında uzman kişiler tarafından yapılması gerekmektedir.

Bu noktadan hareketle, araştırmada turizm alanında lisans eğitimi alan öğrencilerin animatörlük mesleğine yönelik bakış açılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonuçları incelendiğinde öğrencilerin büyük bir bölümünün animatörlük mesleğine bakış açılarının olumsuz olduğu tespit edilmiştir. Öğrenciler animatörlük

mesleğini sıkıcı olmayan ve eğlenceli bir meslek olarak görmesine rağmen, güvenli bir iş alanı olarak görmemekte, ücretlerinin düşük ve çalışma saatlerinin fazla olduğunu düşünmektedir. Ayrıca araştırma anketini cevaplayan öğrencilerin ‘animatörlerin çalışma saatleri düzenli bir yaşam için uygun değildir’, ‘animatörlerin işleri çok yorucudur’, ‘animatörlerin çalışma saatleri çok uzundur’, ‘iki yıllık üniversitelerin ve bakanlık kurslarının, sektörde iş bulma açısından bizi engellediğini düşünüyorum’, ‘uzun çalışma saatleri ve iş yükleri hesaba katıldığında, animatörlerin ücretlerinin düşük olduğunu düşünüyorum’ ve ‘mezun olunca animatörlük yapacağımı sanmıyorum’ ifadelerine büyük oranda katıldıkları tespit edilmiştir. İlgili literatür incelendiğinde sonuçların literatürü desteklediği söylenebilir (Erdem, 2010; Magdalena, Julia ve Aleksandra, 2016).

Öte yandan Edwards ve Quinter (2011) meslek seçiminde ve mesleğe yönelik tutumda cinsiyet değişkeninin dolaylı etkisi olduğunu belirtmelerine rağmen bu çalışmada animatörlük mesleği ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Yapılan araştırma sonucunda turizm lisans eğitimi alan öğrencilerin animatörlük mesleğine yönelik bakış açıları anketi cevaplayan öğrencilerin yaşları, bölümleri, sınıfları ve staj yapma durumlarına göre farklılık gösterdikleri tespit edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin yaşları ve sınıfları arttıkça animatörlük mesleğine yönelik tutumlarının daha olumlu hale geldiği saptanmıştır. Bu durum öğrencilerin dört yıllık eğitim süreçleri boyunca ikinci sınıftan itibaren animatörlük mesleğine yönelik spesifik dersler almasının bir sonucu olarak açıklanabilir.

Bir diğer önemli bulgu ise Rekreasyon Yönetimi bölümünde okuyan öğrencilerin animatörlük mesleğine en olumlu bakan bölüm olduğu saptanmıştır. Bu durum Rekreasyon Yönetimi bölümü müfredatında yer alan animasyona yönelik teorik ve uygulamalı derslerin bir sonucu olarak yorumlanabilir. Ayrıca, araştırma kapsamında zorunlu yaz stajını yapan öğrencilerin, yapmayan öğrencilere kıyasla animatörlük mesleğine yönelik algılarının daha olumlu olduğu tespit edilmiştir.

Türkiye’de farklı alanlara yönelik yapılan çalışmalar olmasına rağmen animatörlük mesleğine yönelik algının ölçüldüğü çalışmaların az olması (Erdem, 2010) çalışma bulgularını daha değerli kılmaktadır. Animasyon departman çalışanlarının meslek algılarına yönelik veya farklı üniversitede turizm eğitimi gören öğrencilerle yapılacak benzer çalışmalar sektör-öğrenci beklentilerini karşılayabilme açısından önem arz etmektedir.

## KAYNAKLAR

- Aksu, A., ve Deniz Köksal, C. (2005). Perceptions and attitudes of tourism students in Turkey. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 17(5), 436-447.
- Aktaş, A. ve Tarcan, E. (2002). Konaklama İşletmelerinin İşgören Temininde Kullandıkları “Üniversite Kaynağı”nın Yeri ve Önemi: Antalya Yöresinde Bir Araştırma, *Turizm Eğitimi Konferansı-Workshop* 11-13 Aralık 2002. Ankara: T.C. Turizm Bakanlığı Turizm Eğitimi Genel Müdürlüğü.
- Atay, L., ve Yıldırım, H. M. (2008). Lisans düzeyinde turizm eğitimi alan öğrencilerin memnuniyetine yönelik bir araştırma. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 5(3), Ağustos-Eylül, 6-14.
- Baltacı, F., Üngüren, E., Avsallı, H., ve Demirel, O. N. (2012). Turizm eğitimi alan öğrencilerin eğitim memnuniyetlerinin ve geleceğe bakış açıların belirlenmesine yönelik bir araştırma. *International Journal of Alanya Faculty of Business*, 4 (1), 17-25.
- Birdir, K. (2002). Turizm ve otel işletmeciliği eğitimi alan lisans öğrencilerinin turizm endüstrisinde çalışmayı tercih etmemelerinin temel nedenleri: Bir nominal grup tekniği araştırması. *Turizm Eğitimi Konferansı-Workshop*, 495-504.
- Costa, G. Glinia, E. and Drakou, A. (2004). The role of empathy in sport tourism services: a review. *The Journal of Sport Tourism*, 9 (4), 331-342.
- Cömert, M. (2014). Turizm eğitimi alan öğrencilerin sektörde çalışmak istedikleri alanlar ve sektördeki istihdamda cinsiyet ayrımcılığıyla ilgili düşünceleri. *Gazi Üniversitesi Turizm Fakültesi Dergisi*, 1(1), 50-62.
- Crompton, J. L. and MacKay, K. J. (1989). Users’ Perceptions of the Relative Importance of Service Quality Dimensions in Selected Public Recreation Programs. *Leisure Sciences*, 11(4), 367-375.
- Çimen, H. (2014). Turizm Lisans Öğrencilerinin Mesleki Yönelimleri: Akçakoca Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu Örneği. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 19 (2), 194-202.
- Deliverska, E. (2013). Sports animators’ educational profile. *Activities in Physical Education and Sport*, 3 (1), 13-15.
- Demir, M. ve Demir, Ş. (2015). Otel animasyon hizmetlerinin yöneticiler ve turistlerin bakış açısıyla değerlendirilmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 1 (1), 44-61.
- Duricek, M. and Cynarski, W. (2017). Motivational incentives of allround entertainers and types of psyhical processes of participants during animation programmes. *Journal of Martial Arts Anthropology*, 17 (1), 9-14.
- Edginton, E., Hanson, C. J., and Edginton, S. R. (1992). *Leisure programming: concepts, trends, and professional practice*. Wm. C. Brown Publishers.
- Edwards, K. and Quinter, M. (2011). Factors influencing students career choices among secondary school students in Kisumu municipality, Kenya. *Journal of Emerging Trends in Educational Research and Policy Studies*. 2 (2): 81- 87
- Erdem, B. (2010). Lisans düzeyinde turizm eğitimi alan öğrencilerin otel işletmelerinin animasyon bölümüne yönelik tutumları. *Ege Akademik Bakış*, 10 (3), 1085-1113.
- Glinia, E., Lytras, P., and Maras, D. (2004). Animation: guests’ entertainment and sporting activities. Athens: Interbooks.
- Gökdeniz, A. ve Dinç, Y. (2000). Konaklama işletmelerinde animasyon faaliyetlerinin hizmet satışlarına etkisi. [Özel Sayı]. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 11, 99-106.
- Hazar, A. (2014). *Rekreasyon ve animasyon*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Jakovlev, Z., Koteski, C., Bardarova, S., Zezova, A., Dzambazoski, K. and Koteski, G. (2014). Animators roles in enriching the content of tourist stay. *Journal of Tourism and Hospitality Management*, 2 (3). 133-139.

- Karaman, M., Özgürel, G. ve Bingöl, Z. (2016). Turizm pazarlamasında animasyon aktivitelerinin bir araç olarak değerlendirilmesi. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 6 (11), 600-618.
- Koçak, N. (2001). Konaklama işletmelerinde animasyonun önemi ve animasyon personeline yönelik bir araştırma. *D.E.Ü.İ.İ.B.F Dergisi*, 16 (1), 61-79.
- Koyuncu, M. (2000). “Turizm işletmeciliği ve otelcilik yüksekokulu öğrencilerinin turizm işletmeleri yöneticilerinden beklentileri”, *Kapadokya Toplantıları VII*. Nevşehir: Erciyes Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu, 24- 35.
- Kusluyan, S., and Kusluyan, Z. (2000). Perceptions and attitudes of undergraduate tourism students towards working in the tourism industry in Turkey. *Tourism management*, 21(3), 251-269.
- Leiper, N. (1999): A conceptual analysis of tourism –supported employment which reduces the incidence of exaggerated, misleading statistics about jobs, *Tourism Management*, 20 (5), October: 605-613.
- Magdalena, R. H., Julia, Z., and Aleksandra, P. (2016). The professional profile of a leisure time animator in tourism and recreation services, *Baltic Journal of Health and Physical Activity*, 8 (4), 157-168.
- Orhan, A. (2015). Türkiye’de lisans düzeyinde turizm eğitimi alan öğrencilerin turizm sektörü ile ilgili algılarının çalışma niyetleri üzerindeki etkisinin belirlenmesi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir.
- Özdemir, B., Aktaş, A., ve Altıntaş, V. (2005). Turizm ve Otelcilik Eğitimi Görmekte Olan Lisans Düzeyindeki Öğrencilerin Otel İşletmelerinin Yiyecek-İçecek Bölümüne Yönelik Tutumları. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 16(1).
- Rokicka-Hebel M., Ziolkowska, J. and Patyna, A. (2016). The Professional profile of a leisure time animator in tourism and recreation services. *Baltic Journal of Health and Physical Activity*, 8 (4), 157-168.
- Sotiiriadis, D. M. (2014). Management and operational issues of animation services in resort and all-inclusive hotels: evidence of Greece. *Mediterranean Journal of Social Science*, 5 (20), 692-698.
- Tahtaloğlu, B. (2012). Turizm eğitimi almakta olan üniversite öğrencilerinin kariyer planlamalarına ilişkin görüşlerin incelenmesi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Tekin, A. (2004). Sport tourism – an animation perspective. *Journal of Sport Tourism*, 9 (4), 317-322.
- Winiarski, R. (2001). Profile of tourism and recreation graduates. *Zeszyty Naukowe AWF w Krakowie*, 81, 41-46.
- Yılmaz, Ö. G. (2011). Lisans düzeyinde turist rehberliği eğitimi alan öğrencilerin mesleğe bakış açılarının belirlenmesine yönelik bir araştırma, *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14 (26), 281-298.
- Zengin, B., Şen, L. M., ve Taşar, O. (2011). Marmara bölgesinde turizm lisans öğrencilerinin konaklama sektöründe cinsiyete göre kariyer düşünceleriyle ilgili bir araştırma. In *International Conference on Eurasian Economies Session, 3B Turizm ve Mikroekonomi*, Makedonya (pp. 1-3).